

USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žiškova, o návrhu Okresního soudu ve Vsetíně na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi Okresním soudem ve Vsetíně a Městským soudem v Praze, Vrchním soudem v Praze a Nejvyšším správním soudem, za další účasti žalobce F. K., zastoupeného JUDr. Alenou Vrlíkovou, advokátkou se sídlem ve Frenštátě pod Radhoštěm, Záhuní 349, PSČ 744 01, a žalovaných 1) Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu, se sídlem Praha 1, Těšnov 17, PSČ 117 05, 2) J. F., 3) Ž. F., zastoupené JUDr. Janou Holubcovou, advokátkou se sídlem Dolní Bečva 494, PSČ 756 55, 4) J. H., 5) L. H., 6) L. H., 7) Ing. M. K., 8) J. M., 9) D. M., 10) Obce Prostřední Bečva, PSČ 756 56, 11) L. O., 12) I. P., zastoupené JUDr. Janou Holubcovou, advokátkou se sídlem Dolní Bečva 494, PSČ 756 55, 13) P. R., 14) J. S., 15) M. S., schválení návrhu jednoduché pozemkové úpravy ve věci vedené u Okresního soudu ve Vsetíně pod sp. zn. 17 C 244/2003,

t a k t o :

I. Příslušný vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu ze dne 11. 12. 2001, čj. 45289/2001/H-5010, o schválení návrhu jednoduché pozemkové úpravy, je soud ve správním soudnictví.

II. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 10. 2003, čj. Ncp 2857/2003-43, a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2003, čj. 7 A 38/2002-33, se zrušují.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 5. 4. 2006 navrhl Okresní soud ve Vsetíně, aby zvláštní senát rozhodl ve sporu o věcnou příslušnost, vzniklém ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. (v dalším textu „kompetenční spor“) mezi ním a Městským soudem v Praze, Vrchním soudem v Praze a Nejvyšším správním soudem ve věci vedené u Okresního soudu ve Vsetíně pod sp. zn. 17 C 244/2003.

Z předloženého spisu vyplynuly tyto pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím Okresního pozemkového úřadu ze dne 10. 10. 2001, čj. ÚP/10/97/F1/202, byl schválen návrh jednoduché pozemkové úpravy v k. ú. P. B., lokalita „A.“, zpracovaný Ing. M. M. – P., se sídlem B., V. 12a. K odvolání F. K. (dále také jen „žalobce“) rozhodlo Ministerstvo zemědělství, Ústřední pozemkový

úřad (dále také jen „správní orgán“), rozhodnutím ze dne 11. 12. 2001, čj. 45289/2001/H-5010, tak, že rozhodnutí Okresního pozemkového úřadu potvrdilo a odvolání zamítlo.

Žalobce napadl rozhodnutí odvolacího správního orgánu správní žalobou u Vrchního soudu v Praze. Protože věc nebyla vyřízena Vrchním soudem v Praze do dne 31. 12. 2002, rozhodl o ní Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 18. 2. 2003, čj. 7 A 38/2002-33, tak, že žalobu odmítl podle § 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále také jen „s. ř. s.“). Vycházel přitom ze závěru, že pozemkové úpravy ve své většině nepředstavují vyvlastnění vlastnického práva v pravém slova smyslu, protože v podstatě jsou hromadnou dobrovolnou směnou vlastnických práv dotčených vlastníků a že správní orgán zde vystupuje v roli arbitra, který za přesně vymezených podmínek může vydat rozhodnutí o schválení návrhu pozemkové úpravy, pokud s ní souhlasí vlastníci alespoň dvou třetin výměry půdy dotčené pozemkovou úpravou. Argumentoval také tím, že tento postup lze připodobnit typicky občanskoprávnímu soukromoprávnímu vztahu týkajícího se řešení vzájemných vztahů v rámci podílového spoluvlastnictví. Zároveň poučil žalobce o tom, že ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu v téže věci u místně příslušného krajského soudu.

Žalobce v souladu s poučením podal příslušnou žalobu u Krajského soudu v Praze, který usnesením ze dne 28. 4. 2003, čj. 45 Ca 44/2003-33, věc postoupil Městskému soudu v Praze podle § 7 odst. 2 a odst. 6 s. ř. s.

Městský soud v Praze podal podle § 104a o. s. ř. návrh na rozhodnutí o věcné příslušnosti soudu k Vrchnímu soudu v Praze, který rozhodl usnesením ze dne 23. 10. 2003, čj. Ncp 2857/2003-43, tak, že k projednání a rozhodnutí věci je v prvním stupni věcně příslušný okresní soud, a věc postoupil Okresnímu soudu ve Vsetíně.

Okresní soud ve Vsetíně, kde je věc vedena pod sp. zn. 17 C 244/2003, poté podal zvláštnímu senátu v úvodu označený návrh. Popřel svoji příslušnost a navrhl, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušný k rozhodnutí je Městský soud v Praze jako soud ve správním soudnictví.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi Okresním soudem ve Vsetíně a Městským soudem v Praze, Vrchním soudem v Praze a Nejvyšším správním soudem vycházel zvláštní senát z těchto úvah:

K posouzení soukromoprávního či veřejnoprávního charakteru dotyčného správního rozhodnutí o přechodu vlastnických práv se nabízejí různé cesty. Především použití teorie zájmové, teorie mocenské, teorie organické či metody právního regulování. Žádná z nich však není natolik spolehlivá, aby dokázala poskytnout odpověď na položenou otázku v každém konkrétním případě a většinou přichází v úvahu použití jen některé z nich, vždy se zřetelem na konkrétní okolnosti dotyčného právního vztahu.

V daném případě se především nabízí použití zájmové teorie. Její podstata spočívá v tom, že veřejné právo chrání zájmy veřejné, zatímco soukromé právo zájmy soukromé, přičemž veřejným zájmům se přikládá vyšší hodnota (větší „právní cennost“) než zájmům soukromým (srov. Hoetzel, J.: Dualismus právní, in: Slovník veřejného práva československého, svazek I., s. 493 a násl.). Účel pozemkových úprav je vymezen přímo v zákoně, konkrétně v § 2 zákona o pozemkových úpravách. Podle tohoto ustanovení se pozemkovými úpravami uspořádávají vlastnická práva k pozemkům a s nimi související věcná břemena, pozemky se jimi prostorově a funkčně upravují nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost pozemků a vyrovnání jejich hranic. Současně se jimi vytvářejí podmínky k racionálnímu hospodaření, k ochraně a zúrodnění půdního fondu, zvelebení krajiny a zvýšení její ekologické stability. Veřejný zájem na provedení pozemkových úprav (v případě potřeby) je tedy jasně vyjádřen již v tomto zákonném ustanovení, zejména pak ve větě druhé.

Zároveň je třeba poukázat na to, že správní orgán v tomto případě autoritativně zasahuje do vlastnických práv. Předmětem řízení před soudem není sama otázka vlastnického práva - není zde totiž sporu o vlastnické právo - nýbrž jeho předmětem je přezkum rozhodnutí o přechodu vlastnických práv, tedy rozhodnutí o založení, byť i zčásti nových, od dosavadního stavu odlišných, práv. Právě tento právní titul, nikoliv vlastnické právo samotné a jeho povaha, je určující pro stanovení, zda věc náleží do pravomoci soudů ve věcech občanskoprávních anebo soudů ve věcech správního soudnictví.

Ze všech těchto důvodů zvláštní senát vyslovil podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., že rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu, o schválení návrhu jednoduché pozemkové úpravy náleží soudu ve správním soudnictví.

Ke shodným závěrům dospěl zvláštní senát již v usnesení ze dne 28. 12. 2004, čj. Konf 120/2003-5, publikovaném pod č. 508/2005 Sb. NSS.

Zvláštní senát zruší v souladu s § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu, které odporují výroku, jímž byla pravomoc určena.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Nejvyšší správní soud pokračovat v původním řízení o podané žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 5. října 2006

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu